

אוגד – היה ונטיותיו

פְּשוּט לְשׁוֹן

הוראה חדשנית היא נאווה מילר

רגע לפני שצוללים לחומר

כשמשהו יכול להיות גם וגם הוא יוצר בלבול וטעויות.

אנחנו אוהבים להיות צודקים ולא אוהבים טעויות. תחילה נבין שהמילה היה יכולה להיות גם וגם.

תפקידים תחביריים – המילה היה ונטיותיה

אם נבין שהמילה היה ונטיותיה יכולה לשמש

בשני תפקידים תחביריים שונים,

נפתור לעצמנו את כל הבעיות בחיים.

סתם, רק את הבעיות שקשורות בתחביר.

איך זה יכול להיות?

כמו שאנחנו לפעמים שמחים ולפעמים עצובים.

ככה זה גם בעברית – למילה **היה** יש יכולת מופלאה לתפקד

בשני תפקידים תחביריים.

תפקידים תחביריים – המילה היה ונטיותיה

נבנה נוסחה מסודרת לזיהוי המילה היה כנשוא,
ונוסחה מסודרת לזיהוי המילה היה כאוגד.

נוסחה לזיהוי היה כנשוא

היה=יש או התקיים תתפקד בתפקיד תחבירי של **נשוא**.
אם המילה היה יכולה להיות מוחלפת במילה יש או התקיים היא תתפקד כנשוא.
בחדר **היה** רעש רב.
אנחנו יכולים להחליף את המילה היה ביש, ולכן המילה היה תתפקד כנשוא.
בחדר **היה** רעש רב = בחדר **יש** רעש רב.
מחר **תהיה** מסיבה = מחר **תתקיים** מסיבה.

נוסחה לזיהוי היה כנשוא

היה = יש או התקיים = נשוא

נוסחה לזיהוי היה כאוגד

היה יכול לציין גם זמן בלבד, ולא פעולה אמיתית.

ניקח את המשפט:

דני היה מאוהב ברונית.

ננסה להחליף במילה יש.

דני יש מאוהב ברונית.

לא הגיוני ולכן המילה היה במשפט לא יכולה לתפקד כנשוא.

נוסחה לזיהוי היה כאוגד

כאשר המילה היה יכולה להיות מוחלפת באוגד אחר, סימן

שהיא אוגד ולא נשוא.

האוגדים: אין, הפך ל, הוא

בואו נחליף:

דני **היה** מאוהב ברונית.

דני **איננו** מאוהב ברונית.

דני **הפך ל**מאוהב ברונית.

דני **הוא** מאוהב ברונית.

אפשר להחליף והמשפט נשאר הגיוני, ולכן זהו אוגד.

נוסחה לזיהוי היה כאוגד

היה = אין, היה, הפך ל או הוא אוגד.

בדיקה אחרונה

נעבוד לפי שיטת ההצבה במשפט הבא.
מדינת ישראל הייתה בקשיים כלכליים עם הקמתה.
✓ מדינת ישראל היא בקשיים כלכליים (עם הקמתה).
✗ מדינת ישראל יש בקשיים כלכליים (עם הקמתה).
המשפט שבהצבה שלו נשאר הגיוני הוא התשובה התחבירית.
הייתה=היא=אוגד.

פְּשוּט לְשׁוֹן

לימודי לשון והוראה מתקנת

📍 מרכז למידה - בן גוריון 2, קומה 2 משרד 44, הרצליה
🌐 www.plashon.com ☎️ 052-6007307

הוראה חדשנית היא נאווה מילר